

אלו דברים פרק ששי פסחים

סו.

עין משפט גזר מצוה

ב א מיי פ"א מהלכות
קרבן פסח ה"י יט:

לעני רש"י

קונטרס ד"ר [קונטרס ד"ר].
העל"ב.

רבינו הגנאל

ת"ר הלכה זו נתעלמה
מבני בתירה פעם אחת הל
איבעה עשר לריות בשבת
אמר לו להלל הוקן פסח
דוחה את השבת או לא.
אמר להן וכי פסח אחד יש
לנו שדוחה את השבת
והלא יותר ממאתים
פסחים דוחין את השבת
כ"י וירושלמי אית תנא תני
מאה פסחים ואית תנא
דחני מאתיס אית תנא תני
שלא מאות. מאן דחני
מאה תמיד שבת, מאן
דחני מאתיס תמידין
ומוספין של שבתות, מאן
דחני ג' מאות מוספין של
ראשי חדשים ושל ימים
טובים וכו'. אמר רב נאמר
במועדו בפסח ונאמר
במועדו בתמיד מה זה
דוחה שבת דכתיב עולת
שבת בשבתו על עולת
התמיד אף פסח דוחה
שבת וכו' ועוד קל וחומר
וכי, הכי קאמר להו נתי
דגורה שוה לא גמיר לכו
דאין אדם דן גורה שוה
מעצמו אי"כ קיבלה
מרביתו, אבל היה לכם
קל וחומר מעצמו. אמרו
לו ק"ו איכא למיפרך מה
לתמיד שכן כליל שכן
תדיר. מנייהו לנשיא עליהן
התחיל לקנותן בדברים.
ומפני שנתיהו נתעלמה
ממנו ההלכה.

מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת. ולקמן יליף מעל
עולת התמיד תימנא דשמעתינן לא דריש ממשעות דמועדו
וכן הא דפסח דחי טומאה ילפינן לקמן מאישי איש נחה
ואין ליצור נחיון ובתמיד ילפינן מג"ש דמועדו ובפרק כ"ל
ז'ולין [לקמן דף ע"ו]. משמע דריש לה
ממשעות דמועדו דתימנא וידבר
משה את מועדי ה' מה ת"ל לפי
שלא מנינו בכל התורה שנאמר בהן
מועדו אלא בפסח ותמיד מועדו
אפי' בשבת מועדו אפילו בטומאה
שאר קרבנות מנין משמע דממשעות'
דמועדו דריש ועוד דקאמר התם
זכריכי דלוי כמזב רחמנא תמיד שכן
תדיר וכליל אצל פסח לא ואי כתיב
פסח שכן כרת ואי מגזירה שוה
ילפינן מה נרין לזריכותא הא
אילטריך מועדו דתמיד משום טומאה
ודפסח משום שבת אלא ודלוי
ממשעותא דמועדו דריש וע"כ תנאי
היא ועוד צ"ר ר' ישמעאל צמנחות
(דף ע"ג.) דריש ט' שמי הלחם דלמו
שבת מתקריב מקריב אפילו בשבת
ואפילו בטומאה ולפי שמעתינן^א מני
למילף בג"ש דמועדו מפסח ותמיד
או ממשעותא כמו בכ"ל ז'ולין
(לקמן דף ע"ו):

תוחב לו בצמרו. וא"ת (והא
צעי כלי שרת^ב כדילפינן
צ"ר דס מטאת (ומס' דף ט"ז) ויקח את
המאכלת ויש לומר שהקידוש^א השתא
משמע צשמעתינן דיש איסור רשות
הרבים צירושלים וקסא דלמתינן צ"ר
קמא דעירוצין (דף ק"ו) ירושלים אלמלא
לדמותיה נעולות צלילה צייצין עלי
משום רשות הרבים ולא דוקא
נעולות אלא רשות לנעול כדמסקי
התם ומיכר ר"י דהכא לאחר שנפלו
זה פלוות וכי האי גוונא משני
צפרק צמרא דעירוצין (דף ק"א).
אמילמא אחרתימ' (דף ק"א).

מה לתמיד שכן תדיר. ומימה
ונילף מצייניהו דתמיד ומילה
או משתי הלחם (גרידא) דלדמו שבת:
והא

אמר להן הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים
בני נביאים הן למחר מי שפסחו מלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין
קרניו וראה מעשה וזכר הלכה ואמר א"כ מקובלני מפי שמעיה ואבטליון אמר
מר נאמר מועדו בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה
את השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה שבת ותמיד גופיה מוגלן דדחי שבת
אילימא משום דכתיב ביה במועדו פסח נמי הא כתיב ביה מועדו אלא מועדו
לא משמע עליו הכא נמי מועדו לא משמע ליה אלא אמר קרא ועוד ק"ו ומה
בשבתו על עולת התמיד מכלל [עולת] דתמיד קרבה בשבת אמר קרא ועוד ק"ו ומה
תמיד שאין עונש כרת דוחה את השבת פסח שעונש כרת אינו דין שדוחה את
השבת איכא למיפרך מה לתמיד שכן תדיר וכליל ק"ו אמר להו ברישא ופרכוה
והדר אמר להו גזירה שוה וכי מאחר דגמר גזירה שוה ק"ו למה לי אלא לדירהו
קאמר להו בשלמא גזירה שוה לא גמריהו דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא ק"ו דאדם דן מעצמו איבעי לכו למידן אמרו ליה קל וחומר פרכו
הוא: אמר מר למחר מי שפסחו מלה תוחב לו בצמרו גדי תוחב לו בין קרניו
והא

וחומר כו': אמרו לו קל וחומר. דלית ציה לא דיינינן דפריכה הוא דלמאנן שכן תדיר:
והא

אמר לו רבי עקיבא או חילוף. או אני אחליף הדין דפשיטא לי
דהזאה מעבדא וילפינן בקל וחומר מניה לשחיטה שמעכב:
צמועדו. ויעשו בני ישראל את הפסח צמועדו: הנה לי מועד
לאלו. שיהא זמן קבוע להן כמה שקבוע לשחיטה הילכך כיון דלא
קביע להו זימנא ומלי למיעבד להו
מאחמול לא דחו והזאה נמי לאו
מגופיה דפסח היא ולא כתיב בה
מועד: גב' הלכה זו. שפסח
דוחה שבת: בני צתירה. גשאיס
היו: אמר להן. הלל: וכי פסח אחד
יש לנו שדוחה את השבת והלא יוסר
ממאסיס פסחים יש לנו שדוחין את
השבת. כלומר יוסר ממאסיס קרבנו'
יש שדוחין שבת בשנה חמשים
צבתה השנה בכל שבת ושבת
ארבעה כנשים שנים לתמידים ושנים
למוספין הרי מאתיס לנד שבת
צמוך פסח וצמוך חג שקריצין
צתן מוספי היום שצעת טלאיס
צפסח וארבעה עשר לחג: מה
מועדו הנאמר צממדי. ולקמיה פריך
תמיד גופיה מנא להו: והיה יושב
דורש. כדרך שהנשיא עושה:
מקטנין. לזון קניטה ועצבון.
קונטניד"ר בלע"ז: מהו. הבאת סכין
אינה דוחה דהא אפשר למיעבד
מאחמול ומה יעשה: שמעתי ושכחתי.
לקמן) מפרש טעמא: בני צתאיס הן.
וערלו מה יעשו: למחר. צארבעה
עשר צצבת: שפסחו עלה סכז לו
צלמרו. את הסכין: ומי שפסחו
גדי. שאין לו זמן אלא שיער שאין
יכול לתוכו צצמרו תחז לו בין
קרניו ואין זה משאוי לעבור עליו
משום צציתת צהממו דלאו אורחיה
צמי האי מלאכה ובעינן זה הביאו
סבייהן: ראה. הלל זה המעשה
צעשו: וזכר הלכה. כך שמעתי:
כך מקובלני. שכן הלכה כמו שעשו
אלו: פסח נמי כסי ציה צמועדו.
ולא שמעתי לי מנייה ומתמיד ילפת
ליה אלא על כרחיך מדצצית למילף
מתמיד לא משמע להו דחייית שבת
דלמרי צמועדו דקאמר צזמן התירא
קאמר הכא צצמיד נמי לא משמע
להו ומנא ליה: אלא אמר קרא.
צמוספין עולת שבת צצצתו על
עולת התמיד לצד מעולת התמיד
אלמא תמיד נמי דחי: אמר מר ועוד

קל וחומר כו' ופרכוה. מהא פירכא
שכן כליל שכן תדיר: וכי מאחר
דגמיה. מצדמיו גזירה שוה זו לכן
צאה דקיימא לן אין אדם דן גזירה
שוה מעצמו אלא אם כן נתקבלה
וצאה מסני דלילמא קרא למילמא
אחריתי אתא וכוין דהוא כך קיצל
הכי הוא כמו שנכתב צגופו צצירוש
ולמה ליה קל וחומר שהוא דבר
צצרא מדעתו ומלכו: הכי קאמר
נתי דגזירה שוה לא גמריהו.
מצדמיהו גזירה שוה צצציה רב
דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא אם כן למדה מרבו אלא קל

קל וחומר כו': אמרו לו קל וחומר. דלית ציה לא דיינינן דפריכה הוא דלמאנן שכן תדיר:
והא

תורה אור השלם
1. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו:
במדבר ט ב
2. צו את בני ישראל
ואמרת אליהם את קרבני
לחמי לאשיר ריח נחיה
תשמרו להקריב בו
במועדו: במדבר כח ב
3. עלה שבת בשבתו על
עולת הקמדי וצתפה:
במדבר כ"י

הגהות הב"ח
(א) גב' והיה יושב
דורש כל היום:

מוסף רש"י
כל מלאכה שאפשר
לעשותה מערב שבת.
כגון הבאת מחון לתחם
ותחית יצלתו [לקמן ט"ז].
והלל הבבלי שמו.
שמוס שלה ימיה המס
והמסגר עמו היה ישיבה
מליה צצבל (טוכ"ב).
ומניניהו נשיא עליהם.
שהיו נשאים וצצפל שראו
להלל שהיה גדול צצורה
ועלה אללן מצבל עמו
גשאותן ומיניהו שגא
עליהן (ב"מ ט"ח).

מוסף תוספות
א. (ד) מאי צריך למדרש
מתקריב. מוס' שאנך.
ב. דהאי סכין צריך שיהא
קדוש. שס. ג. בערב שבת.
ג. מוס' ומס' מן. וע' מהרש"א
וקמ"ר ר"ס. ד. מוס' שאנך
גריס ליה. וע' מהרש"א.

(א) ע"ז מו. ג) לקמן
ט: [שבת קל. ימות יר.
מנחות עב. ג. א] ויע'
פריש' לקמן ט: ד"ה
ללל. ד) מוספתא פ"ד
ה"א, ח) י"ב פה.
ו) וצתהרין פ"ג, א) (מנה
יט. א) ח) [צ"ע] ט) הא
דרשה אקירת העומר ק"ו
ע"ש, י) [ע"י מוס' זכתיס
מו. ד"ה אחיו ומוס' מולין
ג. ד"ה בנזן, ט) [וע"ע
מוס' צ"מ ג: ד"ה דנפול,
ט) [משתי הלחם ומד מהסן
כ"ל רש"י].